

KATAR

Írta: BARNA ANDRÁS képek: JURÁK ZSOLT

Amikor Jurák Zsolttal elkészítettem előző számunk Emirátusokról szóló beszámolóját, utazási tanácsadónk már akkor javasolta, hogy a következő számunkban se hagyjuk el a Közel-Keletet, utazzunk el Katarba is. Ugyanis az olajállam az elmúlt évtizedekben hatalmas fejlődésen ment keresztül, bőven van ott is látnivaló. Hogy honnan indult és hova repítette ezt az országot az olajvagyon, ez is tükröződni fog majd a következőkben.

Katar 2022-ben a futball-világbajnokság megrendezésével fordította maga felé a világ figyelmét, mostanság pedig a Hamász és Izrael közötti háborús konfliktus politikai rendezésében vállalt szerepe miatt hallunk többet róla. Persze nem emiatt érdemes kedvet kapni egy katar-i úthoz, sokkal inkább azért – mint ahogy az Egyesült Arab Emirátusokban történt –, hogy megtapasztaljuk, hova emelte az olajvagyon az országot, amelynek gazdasága szűk száz éve még a halászatra és a

gyöngyhalászatra épült. Akár tizenöt-husz évvel ezelőtt is más látkép fogadta a turistát, mint ma – jegyzi meg előljáróban Zsolt, aki bizonyos fokig a véletlennek köszönhetően tért vissza újból az ország fővárosába, Dohába.

Barna András: Maradjunk a szokásos metodikánknál: mikor voltál először Katarban, és mi vitt vissza újból?

Jurák Zsolt: Még egy éve sem javasoltam volna kibontandó témának Katart. Hogy ma most mégis erről az országról beszélgetünk, annak története távolabbról indul. Nagyjából szűk tizenöt éve fordultam meg először ebben a térségben, ekkor látogattam el Ománba, Kuvaitba, az Egyesült Arab Emírségekbe, és jutottam el Katarba is, amire már csak azért is kíváncsi voltam, mert abban az évben lett független, amikor én születtem, 1971-ben. Bevallom, akkor számomra nagy csalódást okozott. Nem tartózkodtam ott sokat, de ennyi is bőven elég volt belőle. Doha egy lepukkant város képét keltezte, beleértve a házakat, az autókat és még azt az ötszallagos szállodát is, ahol akkor megszálltam. Mintha az ember nem is a 21. században sétálna, hanem valamikor a 20. század elején.

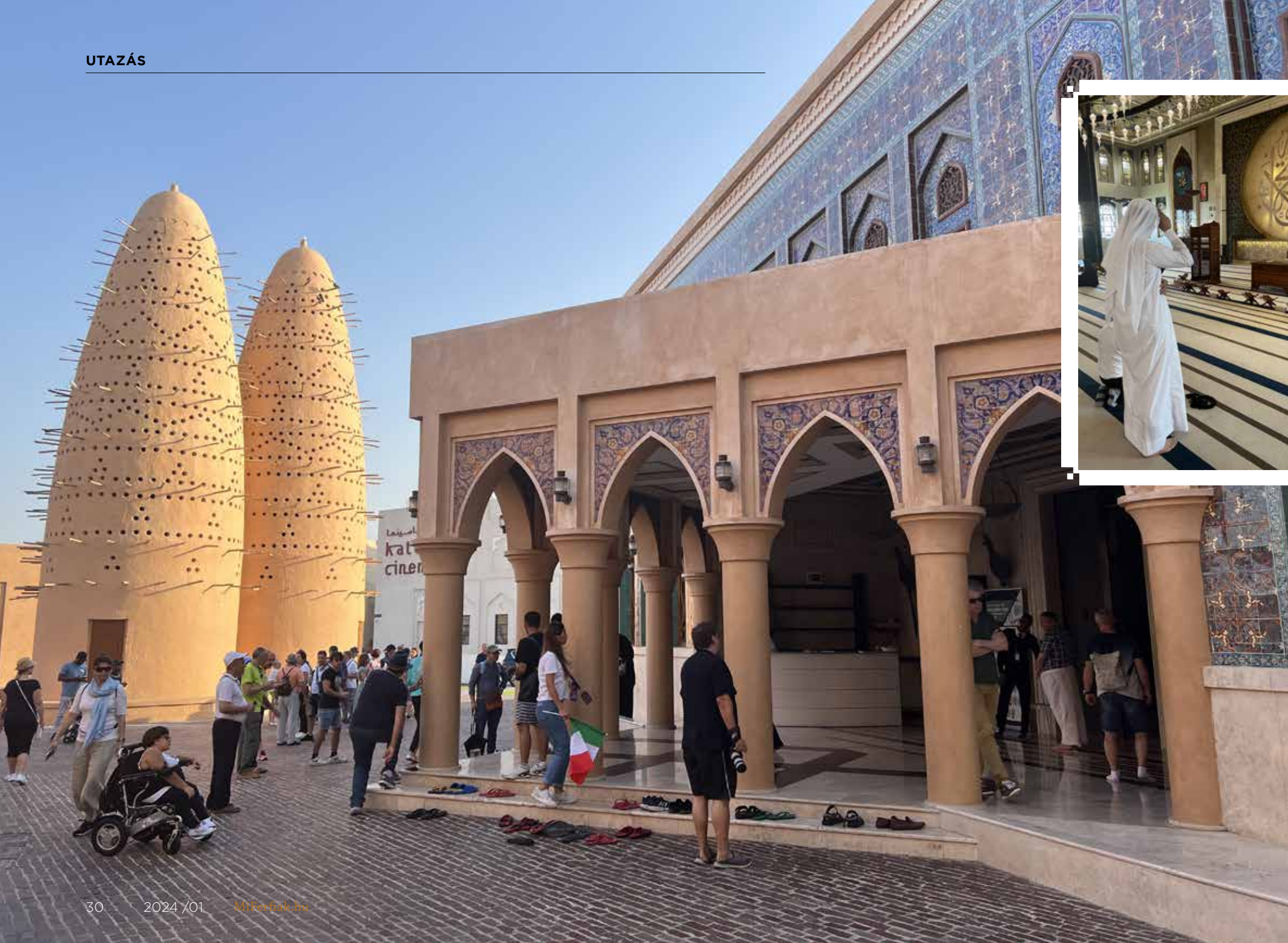

Tulajdonképpen akkor azt gondoltam, hogy nekem ide nem kell többet visszajönnöm.

Aztán másként alakult. Miért mentél vissza?

Tavaly voltam egy hajóúton, aminek a menetrendjébe beékeltek egy dohai programot is. Mivel egy baráti társasággal utaztam, hagytam magam meggyőzni, és velük együtt részt vettem a dohai városnézésen. Nem hittem a szememnek; mintha nem is ugyanabban a városban járnék, mint tizenöt éve. Én akkor annyi csodát láttam, hogy egyértelműen az merült fel bennem, hogy ide vissza kell jönnöm. Az élményhez mindenképpen jelentősen hozzá tett, hogy egy fantasztikus idegenvezetőnk volt.

Katar egyébként már a számok tükrében is elképesztő: itt van a világ harmadik legnagyobb kőolaj- és földgázlelőhelye, és például az ország a világ egyik legmagasabb egy főre eső nemzeti jövedelmével büszkélkedhet. Mindehhez a katari állampolgárok alig 400 ezren vannak, mindenki más – nagyjából kétfélmillió ember – bevándorló vendégmunkás, akik viszont akár mennyi ideig is éljenek itt, soha nem lehetnek állampolgárok. Ami még jó, hogy nincsen tiltóva a vallás, a nők is szabadabban öltözködhetnek, ellentétben más iszlám országokkal. Ugyanakkor még él a testi fenyítés intézménye, ami főként az alkoholfogyasztásra vonatkozik, de nagyon komolyan veszik az istenkáromlást is, amiért akár hét év börtön is járhat.

Végül is mikor fedezted fel újra Katart?

Az elmúlt évben úgy hozta a sors, hogy részt vettem egy kiállításon, aminek köszönhetően tíz napot tölthettem el Dohában, és ekkor a korábbi hajóutam kimerítő egynapos városnézésének látnivalóit most részleteiben is végig tudtam járni. Ráadásul az említett kiállításon megismerkedtem olyan Dohában élőkkel is, akik sok jó tanáccsal segítettek abban, hogy miket érdemes még megnézni.

Egyébként, amikor valakinek azt javasolom, hogy töltsön el egy éjszakát Dohában – mert az oda- vagy visszaúton van rá ideje –, akkor mindig azt tanácsolom, hogy a szállása a világhírű Szuk Vakif piac mellett legyen, ugyanis itt már roo dollár alatti összegért is lehet jó minőségű

szállásokat találni. Arra azért nem árt odafigyelni, ha hosszabb időt akarunk itt eltölteni, hogy ezt ne május és október között tegyük, mert akkor irgalmatlanul nagy a hőség.

Ha korábban azt mondtam, hogy a marráke-si piac olyan, mint Aladdin meséjében, akkor a Szuk Vakíf még inkább olyan. Szűk kis utcái labirintusszerűen szövik át az egészet, az épületek pedig a hagyományos katarai stílust képviselik. A bazárban mindent lehet kapni, amit az ember el tud képzelni, de talán az a legérdekesebb, hogy több üzletben élő sólymokat is lehet vásárolni. Katarban a sólyom a legnépszerűbb állat, versenyztetik is őket. Annyira nagy becsben tartják és szeretik ezeket a ragadozó madarakat, hogy építettek számukra egy kórházat is, amit én ugyan csak kívülről láttam, de igen jól nézett ki. Ám túl a Szuk Vakíf varázslatos hangulatán, van még egy nyomós ok, ami miatt én ezt a helyet nagyon szeretem...

Kitalálom: a gasztronómiája...

Pontosan, illetve közepesen pontosan, mert én enyhén szólva sem vagyok rajongója az arab gasztronómiának. Hozzá kell tennem ehhez azt is, hogy Katarnak a klasszikus értelemben véve nincsen saját konyhája. Szerencsére egy kinti ismerős javaslatára Szuk Vakífban egy libanoni étterem lett a törzshelyünk, ami nemcsak hogy fantasztikusan nézett ki, az ételei is elképesztően finomak voltak. Nálam a menüt jellemzően mindig a bárány jelentette, de szinte minden egyes fogás kifogástalan volt, és itt szoktam rá a frissen facsart gránátalmalére is, ami nagyon népszerű ital. Mindezeket az ételeket nagyjából magyarországi áron költhetjük el.

A bazáron kívül milyen látványosságokat ajánlasz még?

A dohai történelmi múzeumot, a Museum of Islamic Artot, ami körülbelül ezerötyszáz év történelmét öleli fel és mutatja be. Nemcsak a kiállítás, hanem maga az épület is nagyon érdekes, egy mesterséges tó partján áll, és a te-
tejről gyönyörű a kilátás a dohai kornisra is, ami számomra egy másik nagy ked-
venc hely. A kornis tulajdonképpen egy hét kilométer hosszú tengerparti sétány, és egyébként nagyon sok he-

lyen van ilyen, például az indiai Mumbaiban is, hogy egyet említsek. Ez a dohai különösen jól néz ki, akár nappal, akár éjszaka sétál rajta az ember, de persze a látképhez hozzájárulnak a felhőkarcolók is. A vízen nagyon sok dhow, azaz hagyományos arab fahajó horgonyoz, este akár el is lehet menni egy félórás hajókázásra, és fantasztikus képeket lehet készíteni a vízről az éjszakai városról. Egyébként a dubaji öbölben pontosan ugyanilyen hajókkal utazhat az

ember. Noha sok a hasonlóság az Emírségek és Katar között, utóbbi sokkal hangulatosabb, talán ezért is tűnik nekem sokkal emberközelibbnek Doha. Persze az sem elhanyagolható tény, hogy kedvezőbb áron lehetünk itt, mint mondjuk Dubajban, aminek egyik jó példája, hogy a reptérrel nagyjából ötezer forintért visz be a taxi.

Amit napközben érdemes megnézni sötéte-

dés előtt, az a „Pearl”, azaz a Gyöngy. A Pearl Doha gyöngyszeme a szó valós és átvitt értelmében is. Érdemes tudni, hogy az igazgyöngy Katar szimbóluma. Az ország gazdasága egykor a halászatra és a gyöngyhalászatra épült, és egészen addig jó bevételi forrást jelentett, míg Japán el nem árasztotta a világot a tenyésztett gyöngyökkel, és ez a katarai gazdaság végét is jelentette. Ezek után fogtak olaj- és földgázkitermelésbe és -finomításba. Azt hiszem, nem jártak rosszul a cserével.

Szóval a gyönggyel, mint a katarai történelem mementójával, sokfelé lehet találkozni. Ennek legextrémebb megtestesítője a Pearl, egy mesterséges, gyöngy alakú sziget, ami mára ugyanolyan ikonikus szimbólummá vált, mint a Dubajnak a pálma. Itt turisták is bérelhetnek házakat, sőt vásárolhat is az ember, ha elég vag-
tag a pénztárcája. Ma nagyjából ötvenezer él-
nek itt. Elképesztő hely, és bár Doha nem egy tipikus tengerparti üdülő-
hely, a Pearl partvonala harminckét kilométer hosszú. Ha nem is érezzük

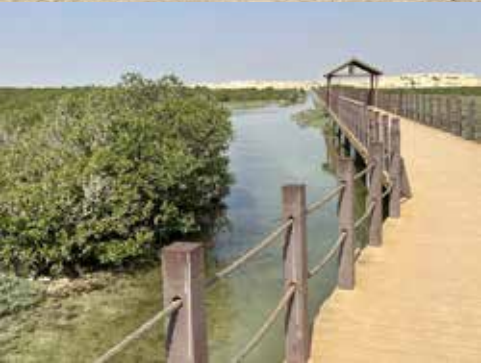
a klasszikus beachhangulatot, attól ne tartsunk, hogy nem találunk szállásokat. Számos exklu-
zív hotel közül lehet választani, akár a kornison, akár a Gyöngyön belül is. Amikor az ember be-
lép a szigetre, rögtön egy Ferrari-salon fogadja, de – autóimádók, figyelem – ezt a látványt überelni is lehet. Ez mondjuk nincsen benne egyetlen útikönyvben sem, mi is csak egy tip-
pre mentünk fel a szalon fölötti parkolóház első szintjére, ahol ameddig a szem ellát, Ferrarik és

Maseratik hűsöltek, és persze megannyi más lu-
xussportautó. Elképesztő látvány.

Dohán kívül is van élet Katarban? Mert a kí-
vülálló számára úgy tűnik, mintha az egész ország egy nagy főváros lenne.

Ez a kijelentés nagyjából akár meg is állhatná a helyét. Katar egy félsziget, mindössze egyetlen szárazföldi határa van, Szaúd-Arábiával, amit a sivatagon keresztül lehet megközelíteni. Persze vannak kis falvai, de a tendencia azt mutatja, hogy az ottani népesség egyre inkább Doha felé húzódik, és emiatt egy helyre koncentrálódik minden. Katar részéről érlelődik egy gondolat, hogy ezeket a kis elnéptelenedő falvakat, illetve ezek némelyikét skanzenné alakítják majd. Ez

még bizonyos tekintetben a jövő, viszont amit vidéken érdemes megnézni, az az UNESCO-
világörökség részét képező a Al Zubarah erőd. Ide mindenképpen el kell menni, mert az erőd és környéke jól megőrizte az arab települések jellegét, és nincsen nagyon távol sem, nagyjából egyórányi autóútra fekszik Dohától. Az erőd előtt egy nagy ágyút állítottak fel, az erődben pedig egy múzeumot alakítottak ki. Az egészet egy immár lakatlan falu veszi körül. Azért itt-
ott van még vidéki élet is, halpiacokkal és na-
gyon barátságos emberekkel.

Ami szintén nagyon tetszett, az egy mangro-
veerdő volt, amivel egyébként Ázsiában nagyon gyakran találkozhatunk. De az, hogy a sivatag

kellős közepén találjuk, az enyhén szólva is a szürreális kategóriába tartozik, de minimum nem szokványos. Óriási élmény itt barangolni.

Ha további látnivalókat szeretnénk, akkor ehhez vissza kell térni a fővárosba?

Egy ilyen gazdag országban az urbanizált környezet mindig tele van meglepetésekkel, valamilyen kunszttal, amivel a világ többi országában csak elvárva találkozhat az ember. Éppen ezért szeretem megemlíteni a bevásárlóközpontokat is. Teszem azt annak ellenére, hogy én egyáltalán nem szeretem ezeket a gigaméretű mallokat, de Dohában érdemes elmenni egykettőbe. Az egyik ilyen a Villaggio Mall, ahol megtaláljuk a felépített Velencét, még gondolázhatsz is, csakúgy, mint Bakuban, Las Vegasban vagy éppen Vietnámban, Pho Quoc szigetén. Ami viszont mindent visz, az az Al Hazm Mall, ami 820 millió dollárból épült, és szinte az egész carrarai márványból készült. Nagyságrendileg a felépítéséhez megvettek egy hegyet. Az az úriember, aki minket elvitt ide annak idején, a beruházás építésvezetője volt, és ő engedett bepillantást a kulisszák mögé. Elképesztő épület, amiből sugárzik a luxus és a pompa. Bizonyos fokig magamra sem ismertem, mert az lenne az utolsó gondolatom, hogy egy

bevásárlóközpont toalettjében fényképet készítek, de ezt mégsem tudtam kihagyni. Mert még az alagsori vécében is márványból volt minden, gyönyörű részszelvényekkel, és perze minden patyolattiszta. Szóval az egész építmény fantasztikus, teljesen légkondicionált, nemcsak belül, hanem a körülötte lévő külső területek is,

szóval hiába van bármekkora meleg, nem izzad az ember. Egyébként Dohában a buszmegállók is hűtöttek. Ami ebben a bevásárlóközpontban különösen kedves volt nekem, az a Gucci és a McLaren saját kávézója a saját kávéjával – ez utóbbi vitte el nálam el a pálmát, úgyhogy hoztam is haza belőle –, ahol értelemszerűen nemcsak kóstolni, hanem vásárolni is lehet, mondjuk elég borsos áron.

Komoly pálfordulást éltél meg az ország megítélésében. Mit mondanál azoknak, akik Katart választják úti célul?

Amióta ott jártam, azóta mindenkit csak buzdítani tudok, hogy nézze meg ezt a várost és ezt az országot. Rengeteg szépséget láthat az ember, szóval hiba lenne úgy gondolni, hogy Doha

csak egy nagy nemzetközi repülőtér, és nem sokkal több, mint a világ egyik legjobb légitársaságának otthona. Egyébként, ha már szóba hoztam, akkor meg is jegyzem, hogy maga a légitársaság is kínál úgynevezett top overeket. Ez arról szól, hogy ha az ember megelégszik egy négycsillagos szállodával, és Dohából repül valahova retúrjeggyel, mondjuk Zanzibárba, akkor a szállodát a légitársaság fizeti. Az utasnak ekkor már csak azt kell eldöntenie, hogy ezzel az oda- vagy a visszaút alkalmával él. Ami

pedig mindenképpen hozzátesz Katarhoz, az a tisztaság és az emberek segítőkészsége, ami sokszor már a szuperkedvesség kategóriájába tartozik. Ma azt gondolom Doháról, hogy bizonyos értelemben sokkal többet ad – legalábbis számomra mindenképpen –, mint mondjuk Dubaj, ami már valahol egy kicsit túltölt desztináció.